

Zabrze, 16.03.2020

Recenzja rozprawy mgr Hanny Banasiak - Cieślar na stopień doktora nauk medycznych p.t. „Profil kliniczny pacjenta z przewlekłą astmą oskrzelową. Kliniczna skuteczność salmeterolu, wyniki badania kwestionariuszowego PROKSAL”.

Astma jest jedną z najczęstszych przewlekłych chorób układu oddechowego. Szacuje się, że choruje na nią około 340 mln osób na świecie. Chorobowość w dorosłej populacji w Polsce sięga około 5,4% co pokazuje wagę problemu i znaczenie dalszych badań nad specyfiką astmy. Jednym z takich przykładów są badania prospektywne o charakterze *real life*. Obecnie uważa się, że stanowią one jeden z ważniejszych metod badawczych do oceny leczenia astmy oskrzelowej. Tym cenniejszy jest fakt, że Autorka podjęła tego typu projekt w ramach swojej pracy doktorskiej.

Praca przedstawiona w układzie typowym obejmuje 166 stron maszynopisu wraz z piśmiennictwem, tabelami i rycinami zawartymi w tekście.

Wstęp zawiera szerokie i dokładne przedstawienie patogenezy, epidemiologii, czynników ryzyka oraz sposoby leczenia astmy zgodnie z najnowszymi rekomendacjami w tej dziedzinie. Wstęp napisany jest językiem naukowym i obejmuje większość istotnych informacji dotyczących astmy. Stanowi bardzo dobre i wyczerpujące wprowadzenie w problematykę będącą przedmiotem badań Doktorantki.

Cele pracy są jasno sprecyzowane i odpowiadają głównej idei pracy z oryginalną jej konstrukcją.

Poszczególne etapy pracy zostały jasno przedstawione z precyzyjnie określoną metodologią. Oryginalny protokół badania zasługuje na szczególne uznanie ponieważ ustalenie go w tego typu badaniach jest niezwykle trudne. Ważną częścią pracy jest kwestionariusz oceny pacjenta

w trakcie kolejnych wizyt. Zawiera on przemyślane pytania o szerokim spojrzeniu klinicznym na pacjenta z przewlekłą astmą.

Doktorantka zrealizowała wszystkie postawione cele badawcze, na które składały się: poznanie profilu klinicznego pacjentów z przewlekłą astmą oskrzelową rozpoczynających leczenie salmeterolem z wziewnym glikokortykosteroidem (wGKS), ocena zaawansowania choroby i jej kontroli oraz ocena postawy badanych pacjentów wobec objawów niepożądanych w trakcie stosowania wGKS.

W swoich wynikach Doktorantka wykazała, że na przewlekłą astmę w badanej grupie chorują najczęściej: kobiety, chorzy w wieku starszym oraz z podwyższonym BMI. Dodatkowo prawie jedna czwarta chorych paliła tytoń, a większość badanych nie uprawiała aktywności fizycznej. Te dane mogą wpłynąć na weryfikację postrzegania chorych na astmę i są ważnym aspektem praktycznym pracy.

Autorka przedstawiła w wynikach istotne dane dotyczące klasyfikacji astmy i jej stopnia kontroli. Znaczącą informacją był fakt, że 72% uczestników badania skarżyło się na ograniczenie aktywności życiowej w związku z chorobą w początkowej fazie badania. Ważną częścią uzyskanych wyników było widoczne zjawisko wzrostu przestrzegania zaleceń lekarskich i wpływu ich na poprawę skuteczności leczenia.

Ciekawą częścią pracy było przedstawienie danych dotyczących postrzegania działań niepożądanych przez pacjentów po stosowanych wGKS z precyzyjną ich oceną w trakcie badania. Mają one aspekt praktyczny jako ważny dowód w trwających dyskusjach o bezpieczeństwie wGKS.

Dyskusja zawiera szerokie omówienie uzyskanych wyników z uwzględnieniem danych innych autorów. Autorka z dużą erudycją cytuje aktualne piśmiennictwo dotyczące przedmiotu i poddaje je wnikliwej analizie w kontekście własnych badań.

Doktorantka krytycznie odnosi się również do swojej pracy przedstawiając je w dyskusji jako silne i słabe strony przedstawionej analizy, co zasługuje na uznanie.

Przy lekturze pracy nasunęły mi się następujące drobne uwagi:

1. w rozdziale materiał i metody w przedstawionym diagramie etapów badania brakuje danych dotyczących rodzaju interwencji terapeutycznej.
2. w rozdziale wyniki dla ryciny nr 9 brakuje legendy.
3. proszę o odpowiedź (w trakcie obrony pracy) na pytanie: czy pacjenci poza wyznaczonymi wizytami i badaniem kwestionariuszowym byli w inny sposób sprawdzani pod kątem przestrzegania zaleceń lekarskich dotyczących leczenia astmy?

Powyższe uwagi nie wpływają na moją wysoce pozytywną ocenę pracy, w której Doktorantka udowodniła swoje umiejętności w zakresie samodzielnego zaplanowania, przeprowadzenia i interpretacji wyników pracy badawczej. Kandydatka rozwiązała postawiony problem naukowy wykazując się przy tym dużą teoretyczną wiedzą ogólną w obszarze badanej dyscypliny naukowej.

Wszystkie te elementy sprawiają, że z pełnym przekonaniem zwracam się do Wysokiej Rady Nauk Medycznych Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi o przyjęcie rozprawy doktorskiej mgr Hanny Banasiak-Cieślak i dopuszczenie jej do dalszych etapów przewodu doktorskiego. Jednocześnie wnoszę o wyróżnienie pracy.

prof. dr hab. n. med. Andrzej Bożek

